

ІНТЕГРАЦІЯ СУЧАСНИХ ЦИФРОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ У СИСТЕМУ ПАЛІАТИВНОЇ ДОПОМОГИ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА ВИКЛИКИ

Розвиток системи охорони здоров'я України в умовах воєнного стану, демографічного старіння населення та зростання поширеності хронічних і невиліковних захворювань актуалізує потребу модернізації паліативної допомоги. Поглиблення цифровізації медичної галузі відкриває нові можливості для підвищення доступності послуг, координації міждисциплінарної взаємодії та забезпечення безперервності супроводу пацієнтів із тяжкими станами. Водночас, постають організаційні, етичні й правові проблеми, що потребують наукового осмислення. Метою роботи є аналіз перспектив впровадження сучасних цифрових технологій у систему паліативної допомоги та визначення основних бар'єрів їх реалізації в Україні. Проблема полягає у невідповідності між наявним потенціалом цифрових рішень і реальним рівнем їх застосування у практиці паліативної медицини.

У наукових працях Національного університету охорони здоров'я України ім. П. Л. Шупика висвітлено сучасні виклики розвитку паліативної допомоги в умовах війни [1]. Вчена З. В. Левшова проаналізувала організаційні проблеми та нормативні прогалини у сфері паліативної медицини [2, с. 124], а О. П. Білецький обґрунтував напрями впровадження цифрових технологій у соціальну роботу як підґрунтя для модернізації паліативної підтримки [3, с. 39-40].

Інтеграція сучасних цифрових технологій у паліативну допомогу передбачає використання телемедицини, електронних медичних записів, мобільних застосунків для моніторингу стану пацієнтів, цифрових платформ координації мультидисциплінарних команд та систем дистанційного консультування родин. Під цифровими технологіями у сфері паліативної допомоги слід розуміти сукупність інформаційно-комунікаційних рішень, програмних продуктів і телемедичних сервісів, спрямованих на підтримку медичного, психологічного й соціального супроводу осіб із невиліковними захворюваннями. Перші наукові підходи до осмислення паліативної допомоги сформувалися у працях британської дослідниці Сісілі Сондерс, яка заклала концепцію «тотального болю» та обґрунтувала необхідність комплексної підтримки пацієнта. Подальший розвиток тематики пов'язаний із діяльністю ВООЗ, що надала визначення паліативної допомоги та окреслила стандарти її надання. Закордонний досвід засвідчує ефективність цифрових рішень у підвищенні якості паліативної підтримки. У країнах ЄС

та Канаді широко застосовуються телемедичні консультації для пацієнтів, які перебувають у віддалених регіонах, а електронні системи ведення документації забезпечують оперативний обмін інформацією між фахівцями. Дослідження, проведені у 2022–2023 рр. міжнародними медичними асоціаціями показали, що дистанційний моніторинг зменшує кількість невинуватених госпіталізацій та підвищує рівень задоволеності родин якістю догляду.

В українському контексті цифровізація паліативної допомоги стикається з низкою перешкод: обмежене фінансування, нерівномірний доступ до інтернет-інфраструктури, недостатній рівень цифрової компетентності медичних працівників, а також потреба вдосконалення нормативно-правової бази. У публікації [2] наголошено на необхідності системного реформування організації паліативної допомоги, що створює підґрунтя для впровадження інновацій. Водночас, підкреслюється, що воєнні умови стимулюють пошук нових форматів надання допомоги, включно з дистанційними сервісами.

Результати аналітичних досліджень у сфері цифрової трансформації соціальних послуг свідчать про підвищення оперативності реагування служб після впровадження електронних платформ взаємодії [3, с. 41]. Подібний підхід може бути адаптований до системи паліативної допомоги.

Отже, інтеграція сучасних цифрових технологій у систему паліативної допомоги відкриває можливості для підвищення доступності медичних і соціальних послуг, удосконалення координації між фахівцями та забезпечення безперервного супроводу пацієнтів. Реалізація зазначених напрямів потребує нормативного врегулювання, розвитку цифрової компетентності персоналу й інвестицій у технічну інфраструктуру. Наукове опрацювання окресленої проблематики сприятиме формуванню ефективної моделі цифрової паліативної підтримки в Україні.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Війна і ми. Паліативна допомога в Україні: виклики, ризики та перспективи. Національний університет охорони здоров'я України імені П. Л. Шупика. URL: <https://www.nuozu.edu.ua/n/podii/11076-viina-i-my-paliativna-dopomoha-v-ukraini-vyklyky-ryzyky-ta-perspektyvy#gsc.tab=0> (дата звернення: 30.03.2026).
2. Левшова З. В. Паліативна допомога в Україні. Основні проблеми та невирішені питання. *Сучасні аспекти військової медицини*. 2024. Т. 31. С. 124–128.
3. Білецький О. П. Інтеграція цифрових технологій у соціальну роботу: виклики та перспективи. *Публічне управління та соціальна робота*. 2024. Т. 1. С. 38–42.